

УДК 656. 49

К.М. Разумова

ОЦІНКА КОНКУРЕНТНИХ ПОЗИЦІЙ ПІДПРИЄМСТВ ПАСАЖИРСЬКОГО КОМПЛЕКСУ З УРАХУВАННЯМ ЛОЯЛЬНОСТІ СТРАТЕГІЧНИХ ПАРТНЕРІВ

В статті автор досліджує питання визначення конкурентних позицій підприємств пасажирського комплексу з урахуванням лояльності стратегічних партнерів, що дозволить більш обгрунтовано обирати перспективні конкурентні стратегії

Ключові слова: стратегія, конкуренція, пасажирський комплекс, партнерство. В статье автор исследует вопрос о определении конкурентных преимуществ предприятий пассажирского комплекса с учетом лояльности стратегических партнеров, что позволит более обоснованно выбирать перспективные конкурентные стратегии.

Ключевые слова: стратегия, конкуренция, пассажирский комплекс, партнерство.

Постановка проблеми. Обрання стратегії розвитку пасажирського комплексу є складною і відповідальною справою, так як від правильності та обгрунтованості її вибору залежить не тільки прибутковість діяльності, але і сама його життєздатність. Невірно початкове обрані стратегічні цілі та відповідно шляхи їх досягнення можуть привести пасажирський комплекс до банкрутства. Також і навпаки, правильно зважені параметри зовнішнього та внутрішнього середовища забезпечать правильний вибір його стратегічного розвитку і виведення його на новий рівень діяльності

Головною проблемою для маркетологів пасажирських комплексу є динаміка конкуренції. У цьому складається сутність конкурентних стратегій - суперництво на ринку пасажирських перевезень, це справжня війна за потенційних пасажирів. Для пасажирського залізничного транспорту, що працює на тих сегментах ринку пасажирських перевезень, де конкуренти схожі один на одного, ринкова конкуренція істотно впливає на результати їхньої господарської діяльності в цілому. Тому дослідження конкурентів з метою вирішенні економічних проблем пасажирських перевезень - обов'язкові. Це частина постійно діючого процесу дослідження ринків. Необхідність дослідження дій конкурентів на основі системного підходу і системного аналізу підвищується тому, що результати досліджень розглядаються не тільки як інформаційні засоби, але і як такі, що дозволяють керівникам суб'єктів господарювання пасажирського комплексу конкретного виду транспорту приймати рішення, спрямовані на поліпшення системи управління процесом перевезень - основним видом діяльності.

Мета статті. Визначення конкурентних позицій підприємств Пасажирського комплексу з урахуванням лояльності стратегічних партнерів.

Аналіз основних джерел. Питаннями конкурентних стратегій в сфері пасажирського комплексу займалися такі вчені: Аксьонов І.М., Бакаєв АА., Чаркіна Т.Ю. та інші.

Викладення основного матеріалу. Оцінюючи в цілому тенденції у сфері пасажирських перевезень, слід зазначити, що конкуренція в теперішній час є досить жорсткою. Це обумовлює необхідність постійного їх моніторингу та комплексного дослідження свого конкурентного положення на ринку транспортних послуг. Впливу конкурентів піддається залізничний транспорт, ринкові позиції якого все активніше завойовують конкуренти - автотранспорт (приміські перевезення) та авіатранспорт (дальні перевезення). Крім того, як вже зазначалося, пасажирські перевезення залізничного транспорту досі залишаються збитковими.

Тому для визначення конкурентних позицій підприємств пасажирського комплексу запропонований новий методичний підхід на основі оцінки конкурентної позиції підприємства з урахуванням лояльності стратегічних партнерів, що дозволить більш обґрунтовано обирати перспективні конкурентні стратегії.

Показник «партнерська конкурентна позиція» (ПКП) пропонується розраховувати за формулою:

$$ПКП = КП \cdot K_{лсп}, \quad (1)$$

де $КП$ – конкурентна позиція підприємства (визначена за методикою GE Mc Kinsey);

$K_{лсп}$ – коефіцієнт лояльності стратегічних партнерів, який запропоновано визначати за формулою:

$$K_{лсп} = \sum_{i=1}^n x_i \cdot a_i, \quad (2)$$

де x_i – показник лояльності i -го підприємства-партнера;

a_i – питома вага значущості i -го підприємства-партнера для певного транспортного підприємства, $\sum a_i = 1$;

n – кількість стратегічних партнерів.

Матриця GE Mc Kinsey передбачає вибір стратегії за допомогою співставлення двох ключових показників - галузевої привабливості та конкурентоспроможності суб'єкту господарювання. Матриця GE/Mc Kinsey має розмірність 3×3 і складається з 9 осередків (квадратів).

Рівень лояльності пропонуємо оцінювати за допомогою опитування провідних фахівців транспортних підприємств. Зразок анкети наведено в табл. 1.

Таблиця 1.- Анкета опитування про рівень лояльності стратегічних партнерів підприємства

Партнери	Оцінка рівня лояльності				
	низький	нижче середнього	середній	вище середнього	високий
1. Приватбанк				+	
2. Експрес банк					+
3. ВАТ «Крюківський вагонобудівний завод»			+		
4.		+			
5.					+
.....					
n постачальник n-го виду ресурсів				+	

Після оброблення анкети виконуємо перетворення вербальної шкали на цифрову:

«низький рівень» - **0** балів; «нижче середнього» - **0,5** балів; «середній» - **1,0** «вище середнього» - **1,5** «високий» - **2,0**.

0 балів - не можливе партнерство або його відсутність.

1 бала - нейтральне відношення партнерів.

2 бала - присвоюються, при високому рівні партнерстві.

Отже, якщо показник «партнерська конкурентна позиція» менше 1, то співробітництво партнерів не дуже надійне по відношенню до нашого підприємства. Якщо ж показник ПКП більше 1, то дана позиція вказує на високий ступінь довіри до нашого підприємства з позиції партнерства.

Висновки. З урахуванням запропонованих стратегій треба визначити на матриці нові (перспективні) стратегічні позиції кожного господарського підрозділу. Надалі слід порівняти їх попередні стратегічні позиції з можливим положенням у майбутньому, проаналізувати ймовірну траєкторію руху. Для того, щоб правильно обрати стратегію діяльності пасажирського комплексу, потрібно правильно оцінити потенційні його можливості на основі аналізу внутрішнього середовища та здійснити аналіз галузі та інших зовнішніх чинників.

Список використаних джерел

1. **Аксенов І.М.** Выбор конкурентных стратегий в сфере пассажирских перевозок "Залізничний транспорт України». ■ Вип. 3. - Київ, 2002. - с. 45-50.

2. **Розумова КМ** Маркетингові стратегії забезпечення конкурентоспроможності пасажирських перевезень на залізницях України// 36. наук. "Національного авіаційного університету "Проблеми підвищення ефективності інфраструктури". - Київ: НАУ, 2012. - №35. - с. 203-207.

3. Чаркіна Т.Ю. Управління конкурентоспроможністю залізничних пасажирських перевезень на ринку транспортних послуг: дисертація. Дніпропетровськ: 2013, - 256 с.

K.N. Razymova

**ESTIMATION OF COMPETITIVE POSITION OF PASSENGER
COMPLEX ENTERPRISES TAKING INTO ACCOUNT
LOYALTY OF STRATEGIC PARTNERS**

Electing of strategy of development of passenger complex is difficult and responsible, so not only profitability of activity but also its viability depends on a rightness and validity of the choice. Incorrect initial strategic aims and accordingly selected ways of their achievement can bring a passenger complex over to bankruptcy. Vice versa, the correctly self-weighted parameters of external and internal environment will provide a correct choice its strategic development and lead it out to the new level of activity.

In this article the author researches the question of determination of the competitive position of passenger transport companies on the basis of loyalty strategic partners that will elect a reasonably promising competitive strategies

For passenger rail transport that operates on the passenger transport market segments where competitors alike, market competition significantly affect the results of their business as a whole. Therefore, research competitors in order to solve the economic problems of passenger transportation - are required. This is pail of a permanent process of market research. The need to study the actions of competitors on the basis of a systematic approach and system analysis increases that research results arc considered not only as a means of information, but also as to permit the management of the entity passenger transport specific mode of transport decisions aimed at improving process control Transportation - main activity. Estimating on the whole tendencies in the field of passenger transportations, it should be rioted that a competition in present tense is hard enough. It stipulates the necessity of their permanent monitoring and complex research of the competition position at the market of transport services. A railway transport market positions of that all more active conquer competitors are a motor transport (suburban transportations) and air transport (distant transportations) yields influence of competitors. In addition, as marked already, passenger transportations of railway transport remained unprofitable until now.

Therefore for determination of competition positions of enterprises of passenger complex new methodical approach is offered on the basis of estimation of competition position of enterprise taking into account loyalty of strategic partners, that will allow more reasonably to elect perspective competition strategies.

Keywords: strategy, competition, passenger complex, partnership.